

De vaste commissie voor Financiën heeft op 4 juli 2024 enkele vragen en opmerkingen aan de Staatssecretaris van Financiën voorgelegd over zijn op 7 juni 2024 toegezonden brief inzake het Rapport «Naar een toekomstbestendige energiebelasting» (Kamerstuk 32 140, nr. 195).

De fungerend voorzitter van de commissie,
Tielens

Adjunct-griffier van de commissie,
Lips

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben het rapport met veel interesse gelezen. Deze leden hebben enkele vragen.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie constateren dat er verschillende redenen kunnen zijn om energiebelasting te heffen of de heffing op een bepaalde manier vorm te geven, zoals het stimuleren van energiebesparing, het substitueren van gas door elektriciteit en het verbeteren van de koopkracht van specifieke groepen en dat over het algemeen geldt dat meer doelen leiden tot meer complexiteit als het gaat om fiscale wetgeving. Het reduceren van de complexiteit betekent mogelijk dan ook het loslaten van sommige doelen. Deze leden vragen de Staatssecretaris daarom om een ranglijst te maken van de doelstellingen die meespelen bij de energiebelasting. Wat zijn de verschillende doelen volgens de Staatssecretaris en welke doelen vindt de Staatssecretaris het belangrijkste?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vinden het van groot belang dat iedereen in Nederland voldoende middelen heeft om de woning te kunnen verwarmen als dat nodig is. Deze leden vragen de Staatssecretaris in hoeverre de Staatssecretaris energiearmoede ziet als een losstaand fenomeen of juist een uiting van het bredere probleem van armoede in Nederland. In het verlengde daarvan vragen deze leden of de Staatssecretaris de energiebelasting een geschikt middel vindt voor koopkracht- en inkomensbeleid. Klopt het dat de belastingvermindering in de energiebelasting volledig verzilverbaar is en daarom economisch gezien vrijwel volledig vergelijkbaar met een huishoudtoeslag of «basisinkomen» op huishoudniveau? Hoe kijkt de Staatssecretaris aan tegen dit inkomensbeleid via de energiebelasting, uitgevoerd door private bedrijven? Zou het niet logischer zijn dit via een andere regeling vorm te geven, uitgevoerd door een publieke instelling (zoals de Sociale Verzekeringsbank (SVB))?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen ook of er andere mogelijkheden zijn om de teruggaveregeling voor gevallen waarin slechts één keer de belastingvermindering toegepast wordt, terwijl dat meer keer zou moeten af te kunnen schaffen. Is het bijvoorbeeld mogelijk om alle onroerende zaken van een eigen elektriciteitsmeter te voorzien (voor zover deze die nog niet hebben)? Heeft het kabinet hier plannen voor?

Deze leden vragen ook of de Staatssecretaris kan toelichten waarom de belastingvermindering niet wordt geïndexeerd. Zou het niet logischer zijn dit wél te doen, bijvoorbeeld met de tabelcorrectiefactor?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie zijn daarnaast geïnteresseerd in de mogelijkheden van een uniform tarief in de energiebelasting (een vlaktaks). Hoe kijkt de Staatssecretaris aan tegen de voordelen daarvan? Klopt het dat de complexiteit bij bijvoorbeeld blokverwarming ermee zou verdwijnen? Kan de Staatssecretaris de totale vermindering aan uitvoeringskosten en administratieve lasten door invoering van een vlaktaks kwantificeren?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen de Staatssecretaris naar zijn visie op «fossiele subsidies» binnen de energiebelasting. Hoe kijkt de Staatssecretaris aan tegen het verschil in beprijzing tussen elektriciteit en gas, als het gaat om zowel energie-inhoud als CO₂-uitstoot? Hoe kijkt de Staatssecretaris aan tegen de fossiele subsidie die ontstaat door het

degressieve tariefstelsel? Klopt het dat zowel het voornoemde beprijzingsgat als de degressiviteit groter worden door de plannen in het hoofdlijnenakkoord van het kabinet? Hoe verhouden deze plannen zich tot de herziening van de Energy Taxation Directive? Met welke inzet gaat het kabinet de onderhandelingen over deze herziening in? Deze leden vragen ook waarom Nederland geen gebruik maakt van de optie in de Energy Taxation Directive om elektriciteit uit hernieuwbare bronnen vrij te stellen van energiebelasting? Wat zouden de voor- en nadelen daarvan zijn?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen de Staatssecretaris om een overzicht te maken van alle speciale regelingen (verlaagde tarieven, teruggaveregelingen etc.) in de energiebelasting met daarbij de datum waarop zij voor het laatst zijn geëvalueerd, hoe doelmatig en doeltreffend zij zijn volgens die evaluatie en wanneer de eerstvolgende evaluatie is gepland.

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de brief «Naar een toekomstbestendige energiebelasting». Deze leden hebben nog meerdere vragen.

De leden van de VVD-fractie lezen ten aanzien van de herziening van de richtlijn dat op dit moment de onderhandelingen lopen over een herziening van de richtlijn. Welke onderdelen van deze richtlijn zouden worden herzien? Wat is de stand van zaken van deze herziening? Welke planning wordt er aangehouden voor deze herziening? Wat is de Nederlandse inzet bij deze onderhandelingen?

De leden van de VVD-fractie maken zich ten aanzien van de Belastingdienst zorgen over de capaciteit in de toekomst bij de Belastingdienst aangezien er personeelstekorten zullen ontstaan. Hoeveel fte heeft het Landelijk Milieubelastingenteam Arnhem (LMA) nodig om de toezichtactiviteiten uit te blijven voeren? Hoeveel fte heeft het Team Teruggave Milieubelastingen (TMB) nodig om het aantal teruggaveverzoeken te kunnen blijven behandelen? Hoeveel fte zal er naar verwachting uitstromen bij het LMA en TMB? Wat zijn de gevolgen van een tekort in capaciteit bij het LMA? Welke stappen gaat de Staatssecretaris zetten om deze tekorten tegen te gaan?

De leden van de VVD-fractie lezen dat er sprake is van complexe wet- en regelgeving, arbeidsintensief werk en onvoldoende capaciteit om de taken volledig uit te voeren. Wat betekent dit voor de dienstverlening? Hoe lang moeten belastingplichtigen gemiddeld wachten op hun teruggave? Wat is het gemiddelde bedrag van de teruggave?

De leden van de VVD-fractie lezen dat het noodzakelijk is om de huidige legacy in de ICT eerst op te lossen voordat aanzienlijke aanpassingen zouden worden doorgevoerd. Wat is de huidige legacy? Wat wordt verstaan onder «aanzienlijke aanpassingen»?

De leden van de VVD-fractie lezen dat het niet voor alle partijen altijd duidelijk is dat energiebelasting verschuldigd is. Wat zijn de consequenties van het over het hoofd zien van de energiebelasting? Wie handhaaft dit? Op welke manier kan de Belastingdienst bijdragen aan het duidelijker maken hiervan? Wat gaat de Staatssecretaris doen om dit duidelijker te maken?

De leden van de VVD-fractie vinden het ten aanzien van (nog niet) uitgevoerde onderzoeken en verkenningen jammer om te lezen dat de bespreking van of vergelijking met andere instrumenten (normeren, beprijzen, subsidiëren) buiten de reikwijdte van het onderzoek valt. Is het mogelijk om dit alsnog uit te voeren? Wat zijn de verwachtingen van een eventuele vergelijking?

De leden van de VVD-fractie lezen dat het Ministerie van Financiën in de eerste helft van 2024 onderzoek doet naar blokaansluitingen. Wat is de stand van zaken van dit onderzoek? Wat is de planning van dit onderzoek? Wat is de onderzoeksopdracht? Welke partijen zijn betrokken bij dit onderzoek?

De leden van de VVD-fractie lezen dat het Ministerie van Financiën op dit moment verkent of het mogelijk is om voor de belastingvermindering onderscheid te maken tussen huishoudens en niet-huishoudens. Wat is de stand van zaken van deze verkenning? Wat is de planning van deze verkenning? Welke organisaties zijn betrokken bij deze verkenning? Wat zijn eventuele vervolgstappen van deze verkenning?

De leden van de VVD-fractie lezen dat er kan worden onderzocht of het mogelijk en wenselijk is dubbele heffing te voorkomen. In welke gevallen doet dubbele belasting zich nu voor? In welke gevallen wordt dubbele belasting voorzien bij een ongewijzigde energiebelasting? In welke scenario's is het wel en niet mogelijk en wenselijk om dubbele heffing te voorkomen?

De leden van de VVD-fractie lezen ten aanzien van de verduurzamingsprikkel dat verduurzamingsprikkel vermoedelijk doeltreffender en doelmatiger kunnen worden uitgegeven via andere instrumenten zoals normering en subsidiering. Kan de Staatssecretaris een uitwerking laten zien van een doeltreffender en doelmatiger alternatief zoals subsidiering? Ook lezen deze leden dat bovendien gerichte compensatie via andere instrumenten buiten de energiebelasting mogelijk doeltreffender en doelmatiger is. Kan de Staatssecretaris dit ook uitwerken?